

Üniversite Öğrencileri İçin Kariyer Belirleyicileri Envanteri: Türkçe Formunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

Arş.Gör.Dr. Tansu Mutlu
Prof.Dr. Oya Yerin Güneri

ÖZ

Üniversite öğrencilerinden gelişimsel olarak kendilerini iş arama sürecine hazırlamaları, iş veya eğitim amaçlarını belirlemeleri ve tüm bu kariyer gelişim görevlerini tamamlayarak kariyerleri hakkında karar vermeleri beklenmektedir. Ancak hızla gelişen ve değişen günümüz dünyasında öğrenciler hem kariyer gelişim görevlerini tamamlamakta hem de işe geçiş, iş veya eğitim amaçlarını belirleme gibi kariyer konularında karar vermede güçlük çekmektedirler. Bu durum da onların ruh sağlığını olumsuz etkileyerek kaygı ve depresyona neden olabilmektedir. Üniversite öğrencilerini bu zorlu süreçte destekleyebilmek için bu sürecin belirleyicileri olan etmenlerin incelenmesine yönelik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Bu noktadan hareketle, bu çalışmada Kariyer Belirleyicileri Envanterini Türkçeye uyarlamak ve geçerlik ve güvenirlik çalışmalarını yapmak amaçlanmıştır. Kariyer Belirleyicileri Envanteri üniversite öğrencilerinin kariyer kararı verme sürecinde etkili olan etmenleri belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Kariyer Belirleyicileri Envanteri 4'lü Likert tipinde derecelendiren 35 maddeden ve altı alt ölçekten oluşmaktadır. Sözü edilen alt ölçekler, Öğretmen Etkisi, Olumsuz Sosyal Yaşantılar, Aile Etkisi, Lisedeki Akademik Deneyimler ve Akademik Öz-yeterlilik, Etnik Kökene ve Cinsiyete Dayalı Beklentiler ve Arkadaş Etkisi olarak isimlendirilmiştir. Bu çalışmaya bir devlet üniversitesinde farklı fakültelerde öğrenim gören 386 üniversite öğrencisi (205 kadın, 181 erkek) katılmıştır. DFA sonuçları orijinal ölçekte olduğu gibi Kariyer Belirleyicileri Envanterinin Türkçe formunun altı alt ölçekten oluştuğunu göstermiştir [χ^2 (545) = 1404.68, p = .00; χ^2/df - ratio = 2.58; CFI= .98, NNFI = .98; SRMR= .040; RMSEA = .043]. Kariyer Belirleyicileri Envanterinin tamamı için iç tutarlılık katsayısı .88 olarak bulunmuştur. Öğretmen Etkisi, Olumsuz Sosyal Yaşantılar, Aile Etkisi, Lisedeki Akademik Deneyimler ve Akademik Öz-yeterlilik, Etnik Kökene ve Cinsiyete Dayalı Beklentiler ve Arkadaş Etkisi alt ölçeklerine dair iç tutarlılık katsayıları ise sırasıyla .91, .94, .93, .74, .82 ve .85 olarak bulunmuştur. Sonuç olarak, bulgular Kariyer Belirleyicileri Envanterinin üniversite öğrencilerinin kariyer kararı verme sürecinde etkili olan etmenleri belirlemede kullanabilecek geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğuna işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kariyer Belirleyicileri, Kariyer Gelişimi, Kariyer Kararsızlığı, Aile Etkisi, Arkadaş Etkisi